NOVARA
CONSULTING GROUP

This document was translated from English by machine and may contain mistakes. The English original is at https://www.novaracg.com/2026/07/07/the-policy-problem-with-sign-language-ai-when-public-procurement-outruns-scientific-evidence/.

Problem polityczny związany ze sztuczną inteligencją w zakresie języka migowego: gdy zamówienia publiczne wyprzedzają dowody naukowe

Heather Grizzle · July 7, 2026

Governments are buying sign language AI before independent evidence exists. Why procurement is the checkpoint and what responsible buying looks like.

Spis treści

1. Moment zakupu
2. Atrakcyjność technologicznej obietnicy
3. Problem niedostatku dowodów
4. Dlaczego AI do języka migowego to nie tylko kolejne narzędzie dostępności
5. Dociekanie naukowe a tekst perswazyjny
6. Zamówienia publiczne jako punkt kontroli ładu instytucjonalnego
7. O co powinna pytać odpowiedzialna ocena
8. Ryzyko powtórzenia cyklu hype'u
9. Rola niezależnej oceny i nadzoru
10. Dowody przed wdrożeniem

Rządy nabywają systemy dostępu językowego, zanim dojrzała baza dowodowa. To powolny w swoim przebiegu kryzys odpowiedzialności publicznej.

Moment zakupu

Agencje rządowe są proszone o podejmowanie istotnych decyzji zakupowych dotyczących systemów AI do języka migowego, zanim dojrzała naukowa baza dowodowa. Nie chodzi o to, czy technologia w końcu dojrzeje. Chodzi o to, czy obecne twierdzenia dostawców są traktowane jako zweryfikowany fakt, podczas gdy pozostają one niezweryfikowaną obietnicą. To rozróżnienie ma znaczenie, zwłaszcza gdy stawką są publiczne pieniądze i dostęp społeczności Deaf.

Over the past eighteen months, accessibility officers, procurement teams, and IT departments across federal, state, and municipal governments have begun receiving vendor pitches for sign language AI systems. These pitches emphasize innovation, efficiency, and inclusion. They promise to expand access at scale, reduce costs, and modernize language services. The messaging is compelling, and it arrives at an institutional moment when public sector budgets are constrained and accessibility mandates are expanding. The question being asked by procurement officers is simple: "Why wouldn't we adopt this?"

The answer is equally simple, but less frequently voiced: "Because we do not yet have independent evidence that these systems work as claimed, and we have no agreed standards for what 'working' means in the context of language access."

To nie jest zastrzeżenie techniczne. To zastrzeżenie dotyczące ładu instytucjonalnego. To pytanie o to, czy instytucje publiczne powinny normalizować decyzje zakupowe, którym brakuje struktur odpowiedzialności niezbędnych do ochrony osób najbardziej dotkniętych tymi decyzjami.

Atrakcyjność technologicznej obietnicy

AI do języka migowego jest atrakcyjna dla instytucji publicznych z powodów całkowicie racjonalnych w logice zamówień instytucjonalnych. Technologia ta obiecuje innowację w obszarze, w którym innowacja była dotąd sporadycznie ograniczona. Sugeruje skalowalność w kontekstach, w których usługi językowe historycznie wymagały indywidualnych tłumaczy. Oferuje efektywność kosztową w systemach poddanych presji budżetowej. Przedstawia się jako inkluzja i wzmocnienie, zgodne z prawami osób z niepełnosprawnościami i mandatami dostępności.

To potężne bodźce zakupowe. Gdy organizacja stoi jednocześnie pod presją rozszerzenia dostępu, redukcji kosztów i wdrażania nowych technologii, rozwiązanie obiecujące wszystkie te trzy rzeczy staje się trudne do odrzucenia w momencie prezentacji oferty.

Jednak wygoda zakupowa to nie to samo co zgodność z prawami obywatelskimi. Efektywność instytucjonalna to nie to samo co poprawność językowa. Oszczędności kosztowe to nie to samo co bezpieczeństwo społeczności. Atrakcyjność technologicznej obietnicy wielokrotnie napędzała wdrażanie systemów w sektorze publicznym, zanim w pełni zrozumiano ich rzeczywiste skutki. W obszarze dostępności ten wzorzec jest szczególnie niebezpieczny, ponieważ osoby najbardziej narażone na szkodę rzadko są tymi, które decydują o przyjęciu technologii.

Wygoda zakupowa to nie to samo co zgodność z prawami obywatelskimi.

Problem niedostatku dowodów

Many sign language AI systems are promoted with claims about accessibility, linguistic competence, inclusion, language access, and Deaf empowerment. These are claims that matter. They address real needs. But these claims are often not accompanied by the evidence structures that would normally be required before a public institution normalizes a system affecting fundamental aspects of people′s lives.

Konkretnie, systemy te są często promowane bez:

- niezależnej oceny przeprowadzonej przez badaczy spoza organizacji dostawcy;
- przejrzystych i publicznie dostępnych zbiorów danych;
- opublikowanej analizy błędów dokumentującej, czego system nie potrafi i w jakich warunkach;
- dowodów z rzeczywistego wdrożenia wynikających z trwałego użytkowania w warunkach operacyjnych; lub
- oceny ryzyka opracowanej we współpracy ze społecznością, z udziałem rodzimych użytkowników języka migowego Deaf oraz populacji najbardziej zależnych od dostępu językowego.

Nie oznacza to, że wszyscy dostawcy AI do języka migowego formułują bezpodstawne twierdzenia. Oznacza to, że nawet gdy twierdzenia są wypowiadane w dobrej wierze, brak niezależnej weryfikacji oznacza, że decyzje instytucjonalne są podejmowane na podstawie przekonującego tekstu, a nie dowodów naukowych. To nie jest to samo. Prezentacje dostawców, referencje użytkowników testowych, studia przypadków i materiały marketingowe mogą być przekonujące, a jednocześnie nie spełniać standardu dowodowego niezbędnego do odpowiedzialnych zamówień publicznych.

The gap is not trivial. It is the space between "this technology shows promise" and "this technology is ready for public deployment." That space is where public policy should insist on accountability.

Dlaczego AI do języka migowego to nie tylko kolejne narzędzie dostępności

Język migowy jest pełnoprawnym językiem naturalnym, a nie funkcją, warstwą napisów czy udogodnieniem obsługi klienta. Ma złożoną strukturę fonologiczną, reguły składniowe, procesy morfologiczne i normy pragmatyczne. Jest rodzimym językiem społeczności Deaf i fundamentem uczestnictwa edukacyjnego, zawodowego i obywatelskiego dla milionów ludzi na całym świecie.

Ma to znaczenie, ponieważ błędy w AI do języka migowego mogą wpływać na coś więcej niż wygodę. Mogą wpływać na zrozumienie informacji dotyczących zdrowia, statusu prawnego, dostępu do edukacji, uprawnień do zatrudnienia, reagowania kryzysowego i praw obywatelskich. System napisów, który okazjonalnie pomija dialog, jest funkcją dostępności z rozpoznanym ograniczeniem. System języka migowego, który okazjonalnie błędnie przedstawia znaczenie, jest potencjalnym źródłem szkody.

W związku z tym tolerancja błędu w AI do języka migowego różni się od tolerancji błędu w technologiach mniej fundamentalnych pod względem językowym. System działający poprawnie w 95 procentach przypadków może być akceptowalny jako funkcja uzupełniająca. Może nie być akceptowalny jako podstawowy mechanizm dostępu językowego w postępowaniu sądowym, konsultacji medycznej czy otoczeniu edukacyjnym. Agencje publiczne muszą rozumieć nie tylko to, co system robi dobrze, ale także to, co robi źle i czy te niedociągnięcia można tolerować w konkretnym kontekście, w którym system zostanie wdrożony.

Dociekanie naukowe a tekst perswazyjny

Rozróżnienie między dociekaniem naukowym a tekstem perswazyjnym nie jest kwestią akademicką. Jest kwestią odpowiedzialności publicznej.

Prezentacje dostawców, demonstracje produktów, referencje, studia przypadków i język marketingowy pełnią istotne funkcje komunikacyjne. Opowiadają spójne historie. Podkreślają korzyści. Tworzą impet. Są jednak narzędziami perswazji, nie dowodami naukowymi. Dowody naukowe powstają w procesach zaprojektowanych tak, by można je było badać, kwestionować, powtarzać i podważać. Obejmują niezależną ocenę. Dokumentują niepewność i tryby awarii, a nie tylko sukcesy. Podlegają recenzji naukowej i publicznej kontroli.

Gdy agencje publiczne podejmują decyzje zakupowe, w sposób dorozumiany decydują, jakiej formie wiedzy ufają. Jeśli ufają perswazji dostawcy bardziej niż niezależnym dowodom, podejmują decyzję z zakresu ładu instytucjonalnego, która niesie konsekwencje. Mówią tym samym, że efektywność instytucjonalna i impet innowacji są ważniejsze niż niezależna weryfikacja twierdzeń wpływających na odpowiedzialność publiczną.

To nie jest argument przeciwko innowacji. To argument za dyscypliną, która powinna towarzyszyć innowacji w instytucjach publicznych. Zamówienia publiczne istnieją po to, by służyć społeczeństwu. Wymagają dowodów, a nie tylko obietnic.

Zamówienia publiczne jako punkt kontroli ładu instytucjonalnego

Zamówienia publiczne są jednym z najważniejszych punktów interwencji w zarządzaniu technologią, a mimo to są często traktowane jako transakcja, a nie decyzja.

Once a system is purchased, integrated into institutional workflows, trained into staff processes, and normalized as standard operating procedure, changing course becomes difficult. The installed base creates inertia. The sunk costs create resistance to alternatives. The staff who have learned to work around the system′s limitations develop workarounds rather than escalate problems. The system becomes infrastructure, and infrastructure is hard to change.

Dlatego zamówienia publiczne muszą być traktowane jako punkt kontroli ładu instytucjonalnego. To moment, w którym agencja publiczna ma wpływ, by domagać się od-

powiedzialności. To moment, w którym dostawcy są najbardziej skłonni reagować na wymagania i najbardziej gotowi przedstawić dowody. To moment przed tym, zanim system zostanie znormalizowany i trudny do krytycznej oceny.

Responsible procurement should therefore require independent evidence before adoption, not require apologies after deployment. The question should not be "How do we make this system work?" but rather "Do we have sufficient evidence that this system is appropriate for this use case?" The burden of proof should rest with the vendor and the evidence, not with the institution and hope.

O co powinna pytać odpowiedzialna ocena

Instytucje podchodzące do zamówień na AI do języka migowego powinny zadawać jasne, konkretne pytania przed podjęciem decyzji zakupowych. Pytania te powinny koncentrować się na dowodach, przejrzystości, zaangażowaniu społeczności, ocenie ryzyka i ładzie instytucjonalnym.

- Kto przeprowadził ocenę tego systemu i czy był niezależny od dostawcy?
- Jakie języki migowe, dialekty, rejestry i populacje użytkowników zostały przetestowane, a jakie populacje zostały wykluczone z testów?
- Czy w ocenie uczestniczyli rodzimi użytkownicy języka migowego Deaf i w jakiej roli?
- Czy osoby głuchoniewidome, osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby podlegające wielokrotnej marginalizacji zostały przebadane w sposób szczególny?
- Jakie są udokumentowane tryby awarii i w jakich warunkach system działa źle?
- Co dzieje się w sytuacjach wysokiego ryzyka, takich jak komunikacja medyczna, postępowania prawne czy edukacja?
- Czy dostawca potrafi jasno określić, do czego system nie powinien być używany, w oparciu o dowody?
- Czy system ujawnia własną niepewność, czy też przedstawia wyniki z fałszywą pewnością siebie?
- Czy w procesie wdrożenia przewidziano możliwość interwencji człowieka lub procedurę eskalacji?

- Czy instytucja publiczna może niezależnie audytować wydajność systemu po zakupie, czy ocena wydajności ogranicza się wyłącznie do danych dostarczonych przez dostawcę?

To nie są wrogie pytania. To pytania, które odpowiedzialne instytucje powinny zadawać przed podjęciem decyzji wpływających na podstawowy dostęp do języka dla społeczności osób Deaf.

Ryzyko powtórzenia cyklu hype'u

Instytucje publiczne wielokrotnie wdrażały technologie, zanim w pełni zrozumiały ich dalsze skutki. Systemy rozpoznawania mowy zostały znormalizowane, zanim w pełni udokumentowano wskaźniki błędów dla mowy z akcentem. Algorytmy predykcyjne wdrożono w wymiarze sprawiedliwości w sprawach karnych, zanim systematycznie zbadano uprzedzenia w danych treningowych. Automatyczne systemy napisów zostały przyjęte, zanim zmapowano ich ograniczenia w przypadku złożonych dialogów i wyspecjalizowanych dziedzin.

In accessibility specifically, this pattern is especially consequential. The people most affected by accessibility technology decisions are rarely the people making those decisions. Procurement officers, IT directors, budget officers, and executives make the purchasing call. Users from the affected community often discover the technology's limitations only after deployment, when the purchasing decision has already been locked in and alternatives are no longer being considered.

Ryzyko powtórzenia tego cyklu w przypadku sztucznej inteligencji języka migowego jest realne. Impet narasta. Prezentacje dostawców stają się coraz bardziej dopracowane. Presja na wdrożenie rośnie. A baza dowodowa, choć się powiększa, wciąż nie jest wystarczająco dojrzała, by uzasadnić skalę wdrożenia obecnie proponowaną.

Rola niezależnej oceny i nadzoru

Novara Consulting Group została założona, aby zaradzić widocznej luce w praktyce zamówień publicznych. Instytucje publiczne nie mają uporządkowanego podejścia do oceny systemów sztucznej inteligencji języka migowego przed ich wdrożeniem, a ta luka stwarza ryzyko zarówno dla instytucji, jak i dla społeczności najbardziej zależnych od dostępu do języka.

Sign Language Access Trust (SLAT) Index to ramy nadzorcze zaprojektowane, aby pomóc instytucjom zadawać lepsze pytania przed zakupem systemów sztucznej inteligencji języka migowego. Nie jest to standard techniczny ani system certyfikacji. To uporządkowane podejście oceniające, które koncentruje się na przejrzystości dowodów, mechanizmach nadzoru, zaangażowaniu społeczności, ocenie ryzyka językowego, kontekście wdrożenia i strukturach odpowiedzialności.

SLAT ocenia systemy w dziesięciu obszarach nadzoru:

> **DZIESIĘĆ OBSZARÓW NADZORU SLAT**
>
> przejrzystość produktu, niezależność oceny, dokumentacja zbioru danych, analiza błędów, walidacja w warunkach rzeczywistych, zaangażowanie użytkowników, zabezpieczenia wdrożeniowe, eskalacja i interwencja, monitorowanie wydajności oraz odpowiedzialność wobec społeczności

Dla każdego obszaru SLAT sprawdza, czy dostawcy mogą dostarczyć dowody spełniające standardowe kryteria, czy też pozostają luki niemożliwe do zweryfikowania.

Celem nie jest blokowanie innowacji. Celem jest upewnienie się, że pytania zadawane przed zakupem są właściwymi pytaniami, a odpowiedzi poddawane są niezależnej kontroli.

Dowody przed wdrożeniem

Przyszłość sztucznej inteligencji języka migowego nie powinna być decydowana wyłącznie przez rozpęd marketingowy. Jeśli instytucje publiczne mają kupować systemy pośredniczące w dostępie do języka dla społeczności osób Deaf, muszą żądać niezależnych dowodów przed wdrożeniem. Te dowody powinny być zbadane przed podjęciem zobowiązania, a nie dyskutowane po wdrożeniu. Pytanie nie brzmi, czy sztuczna inteligencja języka migowego jest obiecująca. Pytanie brzmi, czy instytucje publiczne są przygotowane, by odpowiedzialnie zarządzać tą obietnicą.

The distinction between innovation and accountability is not a constraint on progress. It is a prerequisite for progress that is safe. Public agencies that treat procurement as a governance checkpoint, not a transaction, will find vendors and systems that are willing to meet that standard. The ones that do will set a precedent for the field. The ones that don't will bear the consequences.

O AUTORZE

Heather M. Grizzle-Odland

Author Note: Heather M. Grizzle-Odland is Founder and CEO of Novara Consulting Group LLC, an AI governance and accessibility consulting firm. She is the developer of the Sign Language Access Trust (SLAT) Index and a doctoral student in Public Policy at Liberty University's Helms School of Government. She writes from inside the Deaf community and is a non-speaking ASL user based in Minnesota.

TIPS

Know something about a sign language AI system that the public should know? Send it to tips@novaracg.com. Every tip is read by me and kept confidential. If you work in the UK, writing to us is not by itself a protected disclosure under the Public Interest Disclosure Act 1998, so before you share employer information, check your options with Protect (protect-advice.org.uk), the free whistleblowing advice line.

SUPPORT NCG

NCG does this work without vendor money, so our findings stay ours. If it has been useful to you, you can support NCG's independent work here. NCG is a for-profit company, not a charity. Contributions are not tax-deductible and buy no service or influence.

Jak cytować

Grizzle, H. M. (2026, July 7). Problem polityczny związany ze sztuczną inteligencją w zakresie języka migowego: gdy zamówienia publiczne wyprzedzają dowody naukowe. Novara Consulting Group. https://www.novaracg.com/pl/2026/07/07/the-policy-problem-with-sign-language-ai-when-public-procurement-outruns-scientific-evidence/